

فیه السلام

تاریخ اجتماعی عصر عماد اصفهانی

(زندگی و اندیشه‌های عماد اصفهانی مورخ قرن ۶ ق دوره ایوبیان مصر)

مؤلف

نجمه محافی

نشر اراده

۱۳۹۵

- سرشناسه : معافی، نجمه، ۱۳۵۲ -
- عنوان و نام پدیدآور : تاریخ اجتماعی عصر عماداصفهانی: زندگی و اندیشه‌های عماداصفهانی مورخ قرن ۶ ق
- دوره ایوبیان مصر / مولف نجمه معافی.
- مشخصات نشر : تهران: انتشارات اراده، ۱۳۹۵.
- مشخصات ظاهری : ۱۰۰ ص.
- شابک : ۹۰۰۰۰ ریال: 4-05-978-600-8533
- وضعیت فهرست نویسی : فیبا
- یادداشت : کتابنامه
- عنوان دیگر : زندگی و اندیشه‌های عماداصفهانی مورخ قرن ۶ ق دوره ایوبیان مصر
- موضوع : عمادالدین کاتب، محمد بن محمد، ۵۹۷-۵۱۹ق.
- موضوع : ایوبیان
- موضوع : Ayyubids
- موضوع : مصر -- تاریخ -- ۱۹ - ۶۴۷ق.
- موضوع : Egypt-- History-- 64۰- 12۵۰
- رده بندی کنگره : ۳۸۲DS ۱۳۹۵ ۷۸۱
- رده بندی دیویی : ۹۸۳.۰۱۴۰۹۲
- شماره کتابشناسی ملی : ۴۲۹۶۶۴۰

نام کتاب : تاریخ اجتماعی عصر عماداصفهانی

(زندگی و اندیشه‌های عماداصفهانی مورخ قرن ۶ ق دوره ایوبیان مصر)

مولف : نجمه معافی

ناشر: نشر اراده

نوبت چاپ و سال چاپ : اول - ۱۳۹۵

شمارگان : ۱۰۰۰ نسخه

چاپخانه : نگین تهران

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۸۵۳۳-۰۵-۴

قیمت : ۹۰۰۰۰ ریال

نشانی: تهران-میدان انقلاب - خ کارگر شمالی - خ فرصت شیرازی - پلاک ۲۰ - واحد ۲

تلفن: ۰۲۱۶۶۵۹۶۵۲۱

صفحه	عناوین
۵	مقدمه
۶	مفهوم تاریخ
۸	زندگی عماد اصفهانی (قرن ۶ ق)
۹	معرفی خریده القصر و جریده العصر
۱۱	چهار مذهب بزرگ اهل سنت
۱۱	مذهب شافعی
۱۵	مذهب مالکی
۲۱	مذهب حنفی
۲۵	مذهب حنبلی
۲۸	زندگینامه سلطان صلاح الدین یونانی (قهرمان جنگ های صلیبی)
۳۴	اولین تهاجم مسیحیان به قلمرو صلاح الدین
۳۸	اخلاق و باورهای دینی صلاح الدین
۴۱	حکومت ایوبیان
۴۸	دولت ممالیک
۵۰	پیروزی ممالیک بر مغول
۵۳	وضعیت علوم و تمدن در عصر ممالیک
۵۷	مراکز فرهنگی - تمدنی
۶۳	وقف و میراث تمدنی آن
۷۱	جنگ های صلیبی
۷۲	تگرش مسیحیان به مسلمانان طی جنگ های صلیبی

۷۵	علل و عوامل آغاز نبرد صلیبی
۸۲	پیوست کتاب
۸۲	معرفی مدل کتاب الفتح القسی فی الفتح القدسی
۹۴	خلاصه کتاب به زبان عربی
۹۷	فهرست منابع فارسی
۹۷	فهرست منابع عربی

www.ketab.ir

با پیدایش اسلام و انتشار سریع و گسترده آن در میان اقوام و ملل و جلب و جذب فرهنگ‌های گوناگون بشری بنای مستحکم و عظیمی از فرهنگ و تمدن انسان پایه‌گذاری شد که در ایجاد آن ملل و نژادهای مختلفی سهیم بودند. این ملل با ارزش‌ها و ملاک‌های نوین اسلامی موفق به ایجاد تمدنی شدند که بدان تمدن اسلامی گفته می‌شود. از این رو تمدن اسلامی تمدن یک ملت یا نژاد خاص نیست بلکه مقصود، تمدن ملت‌های اسلامی است که عرب‌ها، ایرانیان، ترک‌ها و دیگران را شامل می‌شود. که به وسیله دین رسمی یعنی اسلام و زبان علمی و ادبی یعنی عربی با یکدیگر متحد شدند. این تمدن به درجه‌ای از عظمت و کمال و پهناوری است که آگاهی از همه جنبه‌های آن و احاطه بر همه آن‌ها برای آن کاری بس دشوار است.

تمدن اسلامی در زمان امویان در شام و در دوره پختگی شد و در عصر عباسیان به اوج خود رسید و مرکز این تمدن درخشان شام بغداد در سال‌های (۱۲۵۸-۷۵۰ م) و به روزگار خلافت امویان در اندلس در سال‌های ۱۴۰۲-۷۵۰ م بود.

مطالعه در اطلس تاریخ اسلامی و چگونگی انتشار اسلام در جهان نشان می‌دهد که اسلام در طول چند قرن بر بیشتر سرزمین‌های آباد آن روز جهان مسلط شد و قسمت اعظم آسیا، آفریقا و قسمتی از اروپا را تحت سلطه و اقتدار خود درآورد.

در مرکز از عراق، ایران، افغانستان و در شرق تا چین و هند امتداد داشت. از جانب شمال شرقی تا سمرقند و بخارا و خوارزم تا کوه‌های یکی از فرغانه را شامل می‌شد.

این مناطق با فرهنگ و دین مشترکی به هم وصل شده بودند و ساکنان آن خود را عضو تمدن واحد و وسیعی می‌دانستند که مرکز روحانی و مذهبی آن مکه و مرکز فرهنگی و سیاسی اش بغداد بود.

این تمدن بیش از همه تمدن‌ها به علم و دانش اهمیت داده و کهن‌ترین دانشگاه‌های جهان را پدید آورده است و با تلفیق علوم گوناگون و افزودن بر آن‌ها میراث عظیم و تکمیل یافته‌ای را تحویل بشریت داد. با این اوصاف می‌توان گفت منظور از تمدن اسلامی مجموعه افکار، عقاید، علوم، هنرها و صنایع است که با الهام از آموزه‌های دینی توسط مسلمین پدید آمده است.^۱

مفهوم تاریخ

تاریخ به معنای لغوی و اصطلاحی آن، در اینجا، به طور مستقیم با وضع مبدأ تاریخ در اسلام مرتبط است. در این باره روایات مختلف است. غالب گزارشها برآنند که تا روزگار خلیفه دوم، مبدأئی ثابت برای محاسبه تاریخ وجود نداشت و عمر در ۱۷ق/ ۶۳۸م، بنا بر ضرورت‌هایی، به دنبال مشورت با اصحاب، مبدأ را سال هجرت پیامبر (ص) به مدینه را - از محرم سال اول هجری، نه ربیع‌الاول که ۵۰۰ سال قبل از آن ماه اتفاق افتاده بود - مبدأ محاسبه تاریخ قرار داد.

"تاریخ" در لغت عرب به معنای صریح «تعریف وقت» (تعیین زمان)، اثبات چیزی، و به طور کنایی غایت و نهایت چیزی، و در اصطلاح یعنی بازشناساندن حوادث و زمان وقوع آنها نسبت به مبدأئی زمانی است. برحسب همین معنای اصطلاحی، از اوایل سده

^۱- تاریخ و تمدن اسلامی، علی اکبر ولایتی، قم: دفتر نشر معارف، ۱۳۸۴ ش، ص ۱۹.

۲ق، کتابهایی که مشتمل بر حوادث و احوال، با تعیین زمان آنها تدوین می‌شد، «تاریخ» نام می‌گرفت؛ در حالی که پیش از آن واژه «خبر» (اخبار) بر همان مفهوم و اندیشه‌ای اطلاق می‌شد که بعداً به «تاریخ» تعبیر شد.

کتاب التاریخ از عوانه بن حکم در نیمه اول سده ۲ق، ممکن است نخستین اثر با این عنوان باشد. با آنکه از شیوه تنظیم کتاب عوانه اطلاعی در دست نیست، ولی گفته‌اند: کتابهایی که از زمان حدوث وقایع سخن نمی‌گفت، «تاریخ» نام نمی‌گرفت. نخستین اثری که ذکر زمان در آن اهمیت داشت و ظاهراً سال‌شمارانه و برحسب توالی زمانی تدوین شده بود، کتاب التاریخ علی السنین از هیشم بن عدی است.

از آن پس عنوان «تاریخ» به تدریج بر همین گونه آثار اطلاق گردید و البته گاه آنها را — مانند دوره پیشین — «اخبار» نیز می‌نامیدند؛ اما باید گفت «اخبار» بیشتر بر آثاری اطلاق می‌شد که امروزه با تکننگاری قابل مقایسه است، مانند اخبار زیاد بن ابیه از هیشم ابن عدی، یا اخبار العباس از هشام کلبی. اخباری «الب و ولده از مدائنی؛ در حالی که «تاریخ» بیشتر بر حوادث عامتر و مشتمل بر ذکر زمان وقوع آنها اطلاق می‌گردید، مانند کتاب التاریخ و المبعث و المغازی از واقدی که کتاب المغازی او که اینک در دست است، جزئی از آن به شمار می‌رود.^۲

^۲ سید صادق سجادی، تاریخنگاری در اسلام.